

Hållbarhetsredovisning 2023
- Uppföljning Program för
hållbar utveckling
Region Örebro län

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Sammanfattning	3
3	Mål och indikatorer	5
3.1	Övergripande mål: God hälsa och livsmiljö	5
3.2	Övergripande mål: Jämlik och jämställd	9
3.3	Övergripande mål: Ansvarsfull resursanvändning.....	15

1 Inledning

Hållbarhetsredovisningen för Region Örebro län 2023 är en uppföljning av hur verksamheter i organisationen bidrar till målen i Program för hållbar utveckling 2021-2025. Syftet med programmet är att ge en samlad beskrivning av hur Region Örebro läns verksamheter ska arbeta för en hållbar utveckling i linje med Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbarhet. Målet är att skapa välfärd och livskvalitet när vi bedriver vår verksamhet, samtidigt som vi säkerställer kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Region Örebro län ska arbeta för att hållbarhet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet. Att målen i programmet implementeras i organisationen är därför en viktig framgångsfaktor. Nämnder och förvaltningarnas ledningsgrupper ansvarar för att inriktningsmål i programmet implementeras i verksamhetsplaner och att aktiviteter genomförs som bidrar till att målen nås.

2 Sammanfattning

Hållbarhetsredovisningen 2023 för Region Örebro län är den tredje uppföljningen av Program för Hållbar utveckling 2021-2025. Hållbarhetsredovisningen utgår från de övergripande målen, "God hälsa och livsmiljö", "Jämlikt och jämställt" samt "Ansvarsfull resursanvändning". Under dessa mål finns ett antal inriktningsmål som beskriver vad som ska prioriteras under programperioden. Kopplat till inriktningsmålen finns 49 indikatorer. I denna rapport redovisas utfall för respektive indikator för verksamhetsåret 2023. Bedömningen av måluppfyllelse görs enligt nedan:

- Helt - målet uppnått eller överträffat
- Delvis - målet inte uppnått men utvecklingen går åt rätt håll
- Inte alls - målet inte uppnått - utvecklingen går åt fel håll eller för långsamt

I tabellen redovisas utfallet för de tre övergripande målen och 49 indikatorerna. Resultatet inom parentes avser utfallet för år 2022.

Övergripande mål/bedömning			
God hälsa och livsmiljö	4 (4)	8 (9)	3 (2)
Jämlikt och jämställt	4 (7)	11 (8)	0 (0)
Ansvarsfull resursanvändning	8 (7)	5 (6)	6 (5)
Summering	16 (18)	24 (23)	9 (7)

God hälsa och livsmiljö

Andelen som blivit tillfrågade om sina levnadsvanor vid besök på vårdcentral fortsätter att öka. Men arbetet med att identifiera och rikta insatser mot grupper i befolkningen med ökad risk för ohälsa behöver fördjupas. Utbyggnaden av levnadsvanemottagningar i länet är pausad på grund av den ekonomiska situationen.

Klimatpåverkan från måltider minskar, men fler åtgärder behövs för att nå målet till 2025.

Inköpen av ekologiska livsmedel har ökat något, och målet bedöms kunna uppnås.

I arbetet med hållbar förvaltning av inom- och utomhusmiljöer har nybyggnationer certifierats enligt Miljöbyggnad Guld och flera insatser har gjorts för att gynna biologisk mångfald.

För att minimera negativa miljö- och hälsoeffekter från kemikalier och läkemedel följs arbetet med antibiotika, förskrivningen av prioriterade miljöbelastande läkemedel och kemikalier som innehåller särskilt farliga ämnen. Den nedåtgående trenden för antibiotikaförsäljning är bruten sedan år 2021. Trenden går nu åt fel håll och regionens resultat ligger över det nationella målet. Under året har flera förvaltningar implementerat ett mer systematiskt arbetssätt för att riskbedöma kemiska arbetsmiljörisiker, vilket medfört att målet om riskbedömning av kemikalier med särskilt farliga ämnen bedöms möjligt att nå till 2025.

Koldioxidutsläppen från Region Örebro läns tjänsteresor bedöms minska för långsamt för att målet ska nås till 2025. Under året ökade både inköpta mängder fossila drivmedel och antalet ersatta kilometer för privat bil i tjänsten, men även buss- och tågresandet ökade. I samtliga relevanta upphandlingar har krav ställts på att externa leveranser ska köras på minst 70 procent förnybara drivmedel.

Jämlikt och jämställt

De epidemiologiska underlagen visar att skillnader i hälsa ökar i länet, varför fler åtgärder behövs för att främja en jämlik och jämställd hälsa. Här finns flera goda exempel på hur underlag använts i länet, som vid prioritering av insatser till barn och unga inom tandvård och kring psykisk hälsa och fysisk aktivitet. Aktiviteter har genomförts för att möta behoven hos personer med funktionsnedsättning, som exempelvis genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden. Företrädarna för brukarorganisationer efterfrågar en fördjupad dialog med politisk- och förvaltningsledning.

Under året har en inventering av olika modeller för dialog med barn genomförts och även en rad aktiviteter för att främja barn och ungas delaktighet.

Arbetet för att öka hälsolitteraciteten hos nyanlända har fortgått och utbildningar kring tillgänglig kommunikation har genomförts.

De sparbetning som funnits under senare delen av året har begränsat möjligheten att erbjuda kompetensutveckling, till exempel i hälsofrämjande arbetssätt och om våld i nära relationer. Sparbetningen har också påverkat arbetet med breddad rekrytering, bland annat genom minskade beställningar av vårdnära service.

Ett ännu mer normmedvetet och inkluderande arbete behövs för att främja delaktighet.

Sammantaget behövs fortsatta insatser för ökad jämlikhet och jämställdhet.

Ansvarsfull resursanvändning

Årets inventeringsresultat visar en betydande ökning av textilsvinnet. Värdet på svinnet var 6,9 miljoner kronor. Dessutom ökade den onödiga kassationen av plagg med nästan 20 procent jämfört med föregående år.

Klimatpåverkan från användning av produkter på klimatlistan har ökat jämfört med 2019. Inköp av engångshandskar, sopsäckar, skyddsförkläden, soppåsar, tvättlappar, A4-papper och engångsmatlådor orsakade störst koldioxidutsläpp. Trots en minskning av antalet inköpta förkläden ökade klimatpåverkan från inköpen under året eftersom fossilbaserade alternativ köptes in i större omfattning. Om de ekonomiska förutsättningarna fortsätter att styra inköpen mot billigare sjukvårdsmaterial finns en risk för att klimatpåverkan från engångsprodukter fortsätter att öka. Alla förvaltningar har rapporterat att de arbetat med att minska användningen av produkter på klimatlistan under året, men det krävs mer samordnade och kraftfulla åtgärder för att minska utsläppen.

Andelen avfall som sorterades ut för materialåtervinning minskade under 2023. För att identifiera åtgärder för ökad sortering har ett arbete med avfallsrevisioner påbörjats. Målet om minskat matsvinn har uppnåtts för första gången efter ett målinriktat arbete inom Måltidsservice och sjukhusens vårdavdelningar.

Region Örebro läns totala energianvändning fortsätter att minska genom optimerings- och effektiviseringsåtgärder, och att nå målet till 2025 bedöms vara möjligt. Även om andelen egenproducerad el har ökat något under året bedöms det inte längre möjligt att nå målet till 2025, eftersom installationen av flera planerade solelanläggningar har pausats.

Vid mätningen för 2023 var klimatbelastningen från kapitalförvaltningen 54 procent lägre än index.

Antalet digitala vårdmöten och möjligheterna att söka vård digitalt har ökat under året, och både regionens digitala vårdmöten och 1177.se har fått höga betyg av länets invånare.

3 Mål och indikatorer

Symbolförklaringar

Indikatorer, status för delår

● = helt ◆ = delvis ■ = inte alls — = värde saknas för perioden

3.1 Övergripande mål: God hälsa och livsmiljö

Inriktningsmål: Vi utvecklar stödet till goda levnadsvanor genom kunskap om människors olika behov och förutsättningar.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 har andelen som blivit tillfrågade om sina levnadsvanor ökat med 20 procent bland personer som besökt vårdcentraler.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Ett levnadsvaneformulär används som screeninginstrument för de fyra levnadsvanorna tobak, alkohol, fysisk aktivitet och matvanor. Inom primärvården är drygt 5000 levnadsvaneformulär screenade under 2023, vilket är en ökning med 44 procent jämfört med 2022. Indikatorn är därmed uppfylld. För att journalföra hälsofrämjande insatser i form av rådgivande samtal vid ohälsosamma levnadsvanor används KVÅ-koder (Klassifikation Av Vårdåtgärder). Antalet KVÅ-kodade insatser var under året drygt 38 000, vilket är en ökning med 7 procent jämfört med 2022. Generellt ses en ökning av rådgivande samtal för samtliga levnadsvanor. Störst ökning ses för enkla rådgivande samtal och kvalificerat rådgivande samtal tobak, rådgivande samtal fysisk aktivitet och enkla råd matvanor. Flest insatser ges inom levnadsvanorna fysisk aktivitet och matvanor.</p>		●

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Antalet förskrivningar av Fysisk aktivitet på Recept (FaR) fortsätter att öka sedan år 2021. Under året förskrevs 2800 Fysisk aktivitet på Recept (FaR) vilket är en ökning med 17 procent sedan 2022.		
Förbättrade metoder för att främja hälsan hos personer/grupper i risk för ohälsa har utvecklats och införts.		◆
<p><i>Kommentar</i></p> <p>Ett arbete för att stärka och utveckla BVC:s roll då det gäller att förebygga övervikt hos barn pågår. Parallellt med detta har ett projekt, "Generation Pep i Örebro län" initierats under året. Projektet är en mat- och rörelsesatsning i samverkan med Rf-Sisu och kommunerna, med fokus på prioriterade områden i länet.</p> <p>För ökad tillgänglighet till skolläkare har avtal gällande skolläkare skrivits med fler kommuner i länet. Planeringen för att öppna levnadsvanemottagningar i varje länsdel är pausad på grund av den rådande ekonomiska situationen.</p> <p>Förvaltningen för företagshälsa och tolkförmedling har upprättat en implementeringsplan för hållbarhetsarbetet. Under året har ett arbete med kognitiv ergonomi påbörjats som kommer fortsätta under 2024.</p> <p>Sammantaget behöver fler hälsofrämjande insatser genomföras för att indikatorn ska vara uppnådd till år 2025.</p>		

Inriktningsmål: Vi erbjuder mat och måltider som främjar hälsa och välbefinnande och har en liten klimat- och miljöpåverkan.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
År 2025 har vi minskat vår klimatpåverkan från livsmedel med 40 procent.	-24,3%	-40% ◆
<p><i>Kommentar</i></p> <p>Klimatpåverkan från livsmedel har minskat 24,3 procent jämfört med basåret 2015. Motsvarande minskning 2022 var 21,9 procent, så utvecklingen går åt rätt håll. För att uppnå målet har flera åtgärder vidtagits som förväntas ge ett bättre resultat till nästa år. Bland annat kommer Måltidsservice att se över menyerna. Folkhögskolorna ingår i resultatet, och är ett föredöme då det gäller att arbeta för att minska vår klimatpåverkan. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		
År 2025 ska andelen ekologiska livsmedel vara minst 55 procent.	47%	55% ◆
<p><i>Kommentar</i></p> <p>Andelen ekologiska livsmedel under året är 47 procent. Det motsvarar en minskning för regionen som helhet på 0,2 procent. Folkhögskolorna har uppnått målet med ett gemensamt resultat på 55,2 procent. Målet förväntas kunna uppnås till år 2025 och indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Våra inom- och utomhusmiljöer är hälsofrämjande och förvaltas på ett hållbart sätt.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
År 2025 ska våra fastigheter vara inventerade med avseende på biologisk mångfald.		◆
<p><i>Kommentar</i></p> <p>Inventeringen har ännu inte påbörjats. Planen är att parkavdelningen ska genomföra inventeringar under 2024 och målet bedöms därför vara möjligt att nå inom programperioden. Den rådande ekonomiska situationen kan dock eventuellt leda till att arbetet nedprioriteras.</p> <p>Under 2023 har ändå flertalet insatser gjorts för att gynna biologisk mångfald på regionens fastigheter,</p>		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
till exempel: -Byggande av risstaket som ger skydd och livsmiljöer för olika insekter, smådjur och fåglar. - Utläggning av död ved som skapar livsmiljöer för insekter, lavar, mossor och svampar. - Uppsättning av fågelholkar. - Skapande av ängar. - Plantering av timjanmattor i refuger på parkering (USÖ). - Anläggning av kompostfickor.		
Vår ambition är att alla nybyggnationer och alla större ombyggnationer ska vara certifierbara enligt Miljöbyggnad Guld.		
Kommentar Under året har Hälsocentralen i Lindesberg certifierats enligt Miljöbyggnad Guld. Utbyggnaden i Campus X-huset har preliminärt certifierats enligt Miljöbyggnad Guld och verifiering ska göras om två år. Indikatorn bedöms som uppfylld under 2023. Miljöbyggnadscertifieringen innebär att byggnadens miljöprestanda granskas av tredje part genom att sexton olika faktorer bedöms. Guld innebär högst krav och tillåter till exempel endast 60 procent energiförbrukning jämfört med Brons, vilket medför en stor ekonomisk besparing för el, värme och kyla i byggnadens hela förvaltningsskede.		
År 2025 har försök att erbjuda naturbaserad rehabilitering genomförts och utvärderats.		
Kommentar Målet nåddes redan 2021. Även under 2023 har Levnadsvanemottagningen i västra länsdelen erbjudit fysisk aktivitet i grupp utomhus. Parkavdelningen deltar i det nationella nätverket Program för teknisk standard (PTS) och ingår i en gruppering som arbetar för att skapa en nationell standard för vårdbyggnaders utemiljöer med fokus på miljö och hälsa samt att miljön ska vara utformad för alla åldrar.		

Inriktningsmål: Vi minimerar negativa miljö- och hälsoeffekter från kemikalier och läkemedel.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
År 2025 har alla kemikalier som innehåller prioriterade farliga ämnen och hanteras inom Region Örebro län bedömts om de ska fasas ut eller godkännas för fortsatt hantering.		
Kommentar Antalet produkter innehållande prioriterade farliga ämnen har ökat, ökningen beror generellt inte på att nya kemikalier har tillkommit utan att fler ämnen klassificeras som farliga enligt EU:s kemikalielagstiftning. Under året har flera förvaltningar startat upp och implementerat ett mer systematiskt arbetssätt för att riskbedöma kemiska arbetsmiljörisiker, varför utvecklingen bedöms gå åt rätt håll och indikatorn som delvis uppfylld.		
År 2025 ska antibiotikaförsäljningen i Örebro län vara högst 250 recept per 1000 invånare.		
Kommentar Under året var antibiotikaförsäljningen 278,1 recept per 1000 invånare (data från Folkhälsomyndigheten). Den nedåtgående trenden i regionen är bruten sedan år 2021. Indikatorn bedöms därför som ej uppfylld då trenden går åt fel håll och resultatet ligger över målet om 250 recept per 1000 invånare.		
Förskrivningen av prioriterade miljöbelastande läkemedel ska hållas så låg som möjligt.		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Kommentar</p> <p>Statistik för 2023 är ännu inte framtagen men av statistiken för 2022 framgår att antalet behandlade patienter minskar för 10 av de 12 prioriterade substanserna. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld. De substanser som inte minskar är haloperidol och risperidon som används i antipsykotiska läkemedel.</p> <p>Under 2023 påbörjades ett arbete med att skapa en sida för läkemedel och miljö på Läkemedelcentrums externa hemsida. Syftet är att samla och tillgängliggöra information om bland annat läkemedels miljöpåverkan, råd till förskrivare och statistik över miljöbelastande läkemedel. I boken "Rekommenderade läkemedel" som riktar sig till förskrivare inkluderas alltid miljöaspekten i de fall det ges möjlighet att välja mellan likvärdiga läkemedel. Information om Region Örebro läns prioriterade miljöbelastande läkemedel ingår när Hälso- och sjukvårdsförvaltningens genomför miljöronder i sina verksamheter.</p>		

Inriktningsmål: Våra resor och transporter är resurseffektiva och drivs med förnybara drivmedel.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 har koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor minskat med 40 procent.</p> <p>Kommentar</p> <p>Koldioxidutsläppen från Region Örebro läns tjänsteresor har minskat med 17,4 procent sedan basåret 2015. Beräkningar visar att årets utsläpp minskat med 1,4 procent jämfört med 2022, trots att resandet har ökat under året. Den beräknade minskningen tillskrivs att bilar blivit mer energieffektiva och att drivmedelsleverantörerna har uppgett mer exakta emissionsfaktorer. Bedömningen är att utsläppen minskar för långsamt för att målet ska nås till 2025. Den sänkta reduktionsplikten för bensin och diesel innebär en risk för att Region Örebro läns utsläpp från fossila drivmedel kommer att öka under kommande år.</p> <p>Jämfört med föregående år ökade både körsträckor med privat bil och inköpta mängder av fossila drivmedel. Det gjordes fler tågresor (+12 procent) och fler resor med Länstrafikens företagskort (+28 procent), och antalet enheter som använde sig av företagskortet ökade. Under året installerades tolv nya laddstolpar på regionens fastigheter. Andelen laddningsbara personbilar i regionens fordonspark ökade under 2023 även om det fortfarande är flest bensindrivna bilar som köps in.</p> <p>Alla förvaltningar har minskat koldioxidutsläppen från tjänsteresor sedan 2015 men i olika omfattning. Folkvandvården, Regionkansliet (inkl. RS/RF) och Företagshälsovård samt tolk- och översättarservice har lyckats minska utsläppen med över 40 procent. En anledning till Folkvandvårdens minskade utsläpp är att förvaltningen beslutat om en riktlinje för möten som säger att personal inte ska resa till möten som är kortare än tre timmar.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har minskat sitt resande med 11 procent sedan 2015, främst beroende på att fordonen har blivit mer energieffektiva. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens utsläpp från flygresor har ökat sedan 2015 och orsakade under 2023 nästan hälften av förvaltningens klimatutsläpp från tjänsteresor. Även Regional utveckling har ökat utsläppen från flygresor sedan 2015.</p>	-17,4%	-40%
<p>År 2025 har antalet km med privat bil i tjänsten minskat med 50 procent.</p> <p>Kommentar</p> <p>Antalet ersatta kilometer med privat bil i tjänsten har ökat något sedan år 2022, vilket innebär att regionen är längre från att nå beslutat mål. Med högre efterlevnad av Region Örebro läns resehierarki bedöms dock indikatorn vara möjlig att uppfylla till 2025.</p> <p>Ökningen av utbetalda reseersättningarna för bilresor under 2023 kan delvis förklaras med att antalet tolkuppdrag ökade under året samt att politikernas ersättningar för resor till sammanträden ökade, då flera</p>	-29,9%	

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
<p>nya politiska ledamöter bor längre från Örebro där de flesta sammanträden äger rum. Sedan år 2015 har Folkvandvården minskat antalet ersatta kilometer för privat bil i tjänsten med 80 procent. FoT, Regional utveckling, Regionkansliet (inkl. RS/RF) och Regionservice har under samma period minskat bilersättningarna med mellan 31 och 48 procent. Inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen är dock antalet ersatta kilometer för privat bil i tjänsten så gott som oförändrat när år 2023 jämförs med år 2015.</p>			
<p>År 2025 har inköpen av fossila drivmedel minskat med 40 procent.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Mängden inköpta fossila drivmedel (bensin och diesel) fortsätter att öka. Indikatorn är inte uppfylld och bedömningen är att kraftfulla åtgärder behövs för att målet ska nås till 2025. Inköpta bensinmängder har ökat med cirka 13 procent, medan inköpta dieselmängder har ökat med 10 procent jämfört med 2022. Ökningen av bensininköp under året beror främst på ett ökat resande med verksamhetsbilar inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Även Folkvandvården har ökat resandet med verksamhetsbilar, vilket kan vara en följd av att resandet med privat bil i tjänst minskat kraftigt inom förvaltningen. Det har även gjorts fler resor med regionens egna bilpoolsbilar och färre med inhyrda bilar, vilket kan ha påverkat inköpen i mindre omfattning. En bidragande orsak till att dieselinköpen har ökat är att mängden inköpt HVO har minskat med 25 procent. Sedan 2020 har inköpta mängder fossila drivmedel ökat med nästan 23 procent. Utöver de ovan nämnda anledningarna beror ökningen på ett ökat resande efter pandemin samt att inköpta biogasmängder har minskat med över 90 procent på grund av att de flesta biogasbilar bytts ut.</p>	22,7%	-40%	
<p>I nya avtal ställs krav på att externa leveranser till Region Örebro län ska köras på minst 70 procent förnybara drivmedel.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Krav på att externa leveranser ska köras på minst 70 procent förnybara drivmedel har ställts i samtliga upphandlingar som omfattar transporter. Indikatorn bedöms som uppfylld.</p>			
<p>År 2025 har andelen anställda som cyklar i tjänsten samt till och från arbetsplatsen ökat.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>En enkätundersökning om cykling i tjänsten och arbetspendling med cykel genomfördes hösten 2023 och uppföljning är planerad till hösten 2025. Målet bedöms möjligt att uppnå. Region Örebro län erbjuder tillsvidareanställda medarbetare möjligheten att hyra en förmåncykel. Vid årsskiftet 2023/24 hade 13 procent av berörda medarbetare tecknat avtal på minst en förmåncykel. Område fastigheter arbetar kontinuerligt med att förbättra regionens cykelparkeringar för att fler ska välja cykel som transportmedel. Under 2023 har flera projekt pausats på grund av de ekonomiska förutsättningarna men följande har genomförts under året:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vid IT-huset har ett nytt låst cykelförråd har tillgängliggjorts för regionens medarbetare. - Ansökan om tillstånd för kamerabevakning i cykelförråd bakom L-huset har lämnats in. - Utbyggnad av cykelparkeringar vid Karlskoga Lasarett pågår. <p>Under året har åtta av regionens verksamheter beviljats klimatväxlingsbidrag för inköp av sammanlagt 11 elcyklar, 5 cyklar och en lådcykel. Därutöver har fyra folkvandvårdskliniker köpt in varsin cykel med syfte att minska antalet bilresor.</p>			

3.2 Övergripande mål: Jämlik och jämställd

Inriktningsmål: Vi genomför riktade insatser för att minska ojämlikheter i hälsa.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Vi använder epidemiologiska underlag för att identifiera och genomföra åtgärder som främjar en jämlik och jämställd hälsa.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Den epidemiologiska bevakningen på befolkningsnivå är en del i arbetet med att ta fram underlag för prioriteringar vid beslut i Region Örebro län. Undersökningen Liv & hälsa ung har genomförts bland elever i årskurs 7, 9 och år 2 på gymnasiet samt bland elever i grund- och gymnasiesärskolan för motsvarande årskurser. Under året har resultat och analyser med underlag från befolknings- och elevundersökningarna Liv & hälsa, Liv & hälsa ung och statistik från hälsosamtal i skolorna spridits i form av sex rapporter på regionens hemsida samt genom ett flertal muntliga redovisningar och webinarier riktade till politiker och tjänstemän såväl inom som utanför regionen. Särskilt fokus har lagts på hur hälsans bestämningfaktorer fördelas ur ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Exempel på hur underlagen använts i ledning och styrning i regionens verksamheter är: Samband mellan socioekonomi och tandhälsa hos barn och ungdomar har använts vid planering och styrning inom Folktandvården. Resultat från Liv & hälsa undersökningen har använts som underlag för prioriteringar av insatser i norra länsdelen. Varberga vårdcentral har i samarbete med Örebro universitet arbetat med hälsofrämjande insatser till målgruppen 40-65-åringar. Resultat från Liv & hälsa ung angående barn som närstående, har använts i utbildningsmaterial för alla chefer inom hälso- och sjukvården. Exempel på hur underlagen använts i länet är prioritering av insatser till barn unga kring psykisk hälsa och fysisk aktivitet. Skillnader i hälsa ökar i länet, varför fler åtgärder behövs för att främja en jämlik och jämställd hälsa. Indikatoren bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		◆
<p>Vi utvecklar arbetet med kulturkommunikatörer för att öka hälsolitteraciteten hos nyanlända.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Under året har främst SFI använts som arena för att möta gruppen nyanlända och/eller personer som inte har svenska som förstaspråk. 56 föreläsningar uppbyggda på dialog har genomförts, varav 36 varit riktade mot SFI i syfte att lotsa invånare rätt vad gäller svensk hälso och sjukvård generellt. Även föreläsningar om sexuell och reproduktiv hälsa har genomförts. Andra arenor har varit Örebro moské, Studieförbundet vuxenskolan och folkhögskolor. Bland annat folkhögskolan SIMA som har SFI för döva och hörselskadade, där det konstaterats att vårdkontaktarna är många men kunskapsnivån kring svensk hälso- och sjukvård är låg. Under året har även Hälsokommunikatörer (personer arvoderade av Region Örebro län i uppdrag att stötta och kunskaphöja utlandsfödda inom HPV-vaccin, mödra- och barnhälsovård) och dialogföreläsare (anställda av Tolk- och översättarservice) genomgått en utbildning om föräldraskap i Sverige i syfte att kunna hålla utbildningar tillsammans med regionanställda. Insatser har gjorts för att utöka och anpassa information på lätt svenska om stöd i föräldraskap på 1177. Indikatoren syftar till att följa utvecklingen av arbetet och bedöms därmed som uppfylld för året.</p>		●
<p>Vi beaktar de förutsättningar och behov som personer med funktionsnedsättning kan ha och genomför åtgärder och erbjuder insatser i linje med dessa.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Rådet för funktionshinderfrågor, som bland annat är ett forum för samråd mellan funktionshinderorganisationer och Region Örebro län, understryker behovet av fortsatt och förbättrad dialog. Indikatoren bedöms som delvis uppfylld. Flera förvaltningarna rapporterar att insatser för att möta målgruppens behov genomförts under året. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har bland annat arbetat med:</p>		◆

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<ul style="list-style-type: none"> - En vidareutveckling av vårdsamordnarrollen på länets vårdcentraler för en mer samordnad vård med förbättrad kontinuitet. - Ett pilotprojekt för samordnat medicinskt omhändertagande av personer med omfattande funktionsnedsättningar (SMO) har inletts på Kumla vårdcentral. - Ett arbete för ett förbättrat omhändertagande av barn och ungdomar med språk-, läs-, skriv- och räknesevigheter har påbörjats, där logopedier deltar i länets barnhälsosteam. - Ett arbete för att förbättra tillgängligheten till neuropsykiatriska utredningar har påbörjats. <p>Regionservice verksamheter har under året:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbetat med att ta emot praktikanter samt har anställda och anställer personer med funktionsnedsättning. - Arbetat med att i olika kanaler sprida kunskap om värdet av mångfald och inkludering, bland annat genom ett reportage om Parkservice, där samtliga medarbetare har funktionsvariation. <p>Folkvandvården arbetar med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Folkhälsoinsatser i anpassad grundskola. <p>Regional utveckling har under året:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbetat med att tillgänglighetsanpassa bussar och hållplatser för allmän kollektivtrafik. - Certifierat samtliga chaufförer som kör serviceresor i god service, gott bemötande och en trygg och säker resa. För ändamålet har en förarhandbok tagits fram. - Genom testbädden InnoMera arbetat för att utveckla användningen av välfärdsteknik i kommunerna. Välfärdsteknik är digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för en person som har eller löper förhöjd risk att få en funktionsnedsättning. - Genom projektet UVAS (unga som varken arbetar eller studerar) lämnat förslag till insatser riktade mot bland annat målgruppen med funktionsnedsättning. 		

Inriktningsmål: Vi bemöter människor på ett sätt som stödjer och inkluderar.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Klagomål avseende bristande delaktighet används för att utveckla våra verksamheter.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Klagomål kan komma in via e-tjänst på 1177.se, via anmälningsformulär på Region Örebro läns hemsida eller via post till Klagomålsenheten. Patient och/eller närstående kan också vända sig till Patientnämnden för att föra fram synpunkter och klagomål.</p> <p>Under första halvåret 2023 registrerades totalt 756 ärenden hos patientnämnden, varav 210 ärenden (28 procent) avsåg patientens bristande delaktighet i sin vård. Resultaten finns att läsa i rapporten "Halvårsanalys 2023".</p> <p>Det patienterna själva beskriver kring att inte känna sig delaktig i sin vård, handlar många gånger om att inte uppleva sig lyssnade till eller i vissa fall misstrodda av vårdpersonal. Flera berättar att vårdpersonal i planeringen av patientens vård, inte tagit hänsyn till vad patienten själv vill och känner, eller känner till patientens individuella förutsättningar. Många som klagar på bristande delaktighet i vården drar sig för att ta en ny kontakt.</p> <p>Indikatorn bedöms som delvis uppfylld då klagomål avseende bristande delaktighet hanteras men av rapporteringen framgår inte hur det samlade klagomålsunderlaget används för att utveckla våra verksamheter.</p>		◆
<p>Andelen med förtroende för hälso- och sjukvården ska öka.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Den nationella befolkningsundersökningen "Hälso- och sjukvårdsbarometern" visar att andelen som har stort förtroende för hälso- och sjukvården i länet minskat från 70 till 64 procent sedan 2022. Andelen är dock fortfarande över rikets nivå som var 61 procent. Andelen länsbor med stort förtroende för sjukhusen var 77 procent, vilket är oförändrad sedan föregående års mätning och bättre än genomsnittet. Andelen i länet som har stort förtroende för vårdcentralerna i regionen är 58 procent, vilket är något under rikets nivå.</p>		◆

Indikatorer	Utfall	Målvärde
För att uppfylla indikatorn ska andelen med förtroende för hälso- och sjukvården öka. Så har inte har skett. I bedömningen har hänsyn tagits till att ingen minskning i förtroende för sjukhusen skett samt att minskningen i förtroende i stort minskat sedan ”pandemiåren” i hela riket. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.		

Inriktningsmål: Vår information, vårt bildspråk och vår kommunikation är tillgänglig, normmedveten och inkluderande.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Alla kommunikatörer har grundläggande utbildning i tillgänglig kommunikation.</p> <p><i>Kommentar</i> Alla kommunikatörer har tillgång till grundläggande information och stöd i tillgänglig kommunikation via intranätet samt tillgång till digitala utbildningar som prenumerationstjänst via utbildningsföretaget Moderskeppet. Under året har kompletterande stöd och information publicerats på intranätet avseende tillgänglig kommunikation. Checklistan ”Vad en kommunikatör behöver veta” har publicerats i arbetsrummet för kommunikatörer. Den innehåller bland annat information om tillgänglig kommunikation och underlättar för kommunikatörer att inhämta kunskap. Vidare har alla kommunikatörer erbjudits utbildning i klarspråk. Indikatorn bedöms som uppfylld för året, då samtliga förvaltningar rapporterar att insatser genomförts för att vår kommunikation ska vara tillgänglig.</p>		
<p>Den gemensamma bildbanken innehåller en variation av bilder som är normmedvetna och inkluderande.</p> <p><i>Kommentar</i> I riktlinje för varumärke och visuell identitet finns ett särskilt avsnitt om bildmanér. Detta behandlar såväl vilka bilder som läggs till i bildbanken som användning av bilder utifrån ett normmedvetet och inkluderande perspektiv. Analys och bedömning av bilder i bildbanken är inte genomförd. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		
<p>Våra webbplatser är tillgängliga och ska följa den internationella standarden för tillgänglighet, lägst enligt nivå AA.</p> <p><i>Kommentar</i> Alla redaktörsutbildningar innehåller ett avsnitt om tillgänglighet för att redaktörer ska ha kunskap i att publicera tillgängligt. Under 2023 har programvara implementerats där vi kunnat följa hur våra webbplatser lever upp till kraven på tillgänglighet. Upptäckta brister åtgärdades kontinuerligt under första halvåret, därefter har förändrade personalresurser medfört att arbetet inte kunnat fullföljas som planerat. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Vi har nolltolerans mot alla former av våld.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Aktiviteter kopplade till överenskommelse om samverkan kring våld i nära relation och hedersrelaterat våld genomförs.</p> <p><i>Kommentar</i> Aktiviteter i linje med överenskommelsen har genomförts under året. Regionen har varit en aktiv part i länssamverkan kring mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Arbetet med att revidera den länsgemensamma handlingsplanen för samordning och samverkan kring våld har påbörjats genom en översyn av nuvarande samverkansföretag och överenskommelse. Ett avtal har skrivits med länsstyrelsen om samverkan på området våld i nära relationer.</p>		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Regionen har erbjudit interna utbildningsinsatser och fortsatt utvecklat arbetet med tidig upptäckt. Inom barn- och mödrahälsovård ställs frågor om våld i nära relation. Nya medarbetare erbjuds introduktion inom området.</p> <p>Akutsjukvårdens medarbetare har löpande uppdatering i frågan. Informations- och stödmaterial har uppdaterats. Projektledare i allmäntandvården har utsetts och ett arbete med framtagande av riktlinjer och rutiner har genomförts. Regionen har arbetat med att stärka kommunernas arbete med insatser för unga våldsutövare, där utbildning och metodutveckling har ingått. Utbildning i metoden Erazor som riktar sig till barn som utsätter andra för övergrepp har genomförts.</p> <p>Mot bakgrund av att de statliga utvecklingsmedlen upphört och den återhållsamhet kring utbildningsinsatser som rått med anledning av den ekonomiska situationen har utbildningsinsatser pausats under senare delen av året. Indikatorn bedöms som delvis uppfylld.</p>		
<p>Antalet rapporterade avvikelser avseende hot och våld har minskat.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Antalet rapporterade avvikelser gällande hot och våld i regionen var 263 under år 2023. Det är en ökning jämfört med föregående år (212). Av de rapporterade avvikelserna har 95 procent skett inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen, varav 63 procent inom psykiatrin. Folk tandvården rapporterar nio avvikelser och Regionservice två.</p> <p>Huruvida ökningen av antalet rapporterade avvikelser speglar en faktisk omfattning av hot- och våldsincidenter eller om det visar en ökad benägenhet att rapportera hot och våld är oklart. Studier indikerar att det finns mörkertal och underrapportering.</p> <p>Arbetet mot hot och våld är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). I uppföljningen av arbetet svarar en stor andel av enhetscheferna att medarbetare informerats om hot och våld samt att skyddsron inkluderande hot och våld har genomförts och att riktlinje, checklista vid hot och våld, utbildning och handledning och stödmaterial bidrar positivt till måluppfyllelsen.</p> <p>Avvikelse rapporteringarna är ett bra system för att få en överblick över vad medarbetarna utsätts för i arbetet. Genom att ta lärdom av tidigare incidenter och genomföra riskreducerande åtgärder så att alla verksamheter har en beredskap när något inträffar kan regionen förhoppningsvis förebygga och förhindra framtida situationer. För detta ändamål behöver trygghetsfrämjande och våldsförebyggande åtgärder prioriteras.</p> <p>Mot bakgrund av detta bedöms indikatorn som delvis uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Vi ger barn och unga möjlighet till delaktighet och inflytande.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 är en regionövergripande modell för dialog med barn utvecklad och implementerad.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Under året har ett arbete påbörjats för att utveckla en regionövergripande modell för dialog med barn och unga. En behovsinventering bland medarbetare samt unga genomfördes för att se vilka behov av dialog som finns. Utifrån inventeringen föreslogs metoder för att bidra till en övergripande modell. Dessa metoder undersöktes vidare och ska under 2024 testas och utvärderas för att sedan implementeras under 2025. Indikatorn bedöms därmed som delvis uppfylld.</p>		
<p>Insatser som säkerställer barns delaktighet och inflytande ska öka.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Aktiviteter för att säkerställa barns delaktighet och inflytande har genomförts under året. Inom Hälso- och sjukvården:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ny webbsida som vänder sig till 13-17 åringar. - projekt barnanpassad vård på VO Barn- och ungdomsmedicin har fortsatt och ger en certifiering utifrån hur barnanpassad verksamhet är och rör allt ifrån; att vården ska ha enskilda samtal med 		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>patienterna, enkäter för att se vad patienterna tycker om vården, ha information (muntlig och skriftlig/bilder) som riktar sig till barn, göra barn så delaktiga som möjligt utifrån ålder och mognad.</p> <ul style="list-style-type: none"> - trygghetsvandring med representanter från Barn och ungdomshabiliteringens ungdomsråd för att se hur tillgängliga lokalerna på barnkliniken USÖ är. - digital rådgivningstjänst för barn mellan 0-17 år, där ungdomar själva kan boka videosamtal. <p>Regionservice</p> <ul style="list-style-type: none"> - fortsatt arbetet med en gemensam grafiskt manér i regionens lokaler (till följd av det ekonomiska läget har dock arbetet blivit fördröjt) - information kring hur verksamheterna i regionen kan jobba med barnperspektivet i våra lokaler samt kontaktuppgifter om verksamheten behöver hjälp finns nu på intranätet - alla måltider som levererats till barnavdelningen på USÖ har fotograferats ör att öka delaktigheten och inflytandet, så att barnen kan peka på det de vill äta. <p>Tolk-och översättarservice</p> <ul style="list-style-type: none"> - arbete med att barn inte ska användas vid tolkning, utifrån ett rättssäkerhets- och barnrättsperspektiv. <p>Regional utveckling</p> <ul style="list-style-type: none"> - slutfört projektet kring hur socialtjänsten i länets kommuner arbetat med att utveckla metoder för att stärka barns delaktighet Sammanfattas i slutrapporten ”Barnets resa i socialtjänsten”. <p>Regionkansliet</p> <ul style="list-style-type: none"> - genomfört ungdomsundersökningen Liv & hälsa ung i åk 7, 9 samt år 2 på gymnasiet, i samarbete med Regional utveckling, för kunskap om ungdomars livsvillkor, levnadsvanor och hälsa. <p>Folktandvården</p> <ul style="list-style-type: none"> - barnkonsekvensanalyser ska genomföras inför beslut i Folktandvårdsnämnden. - bildstöd och lättläst information om de vanligaste behandlingarna för att möjliggöra för barn och unga att ta till sig informationen inför kommande besök. <p>Då samtliga förvaltningar inom regionen har genomfört åtgärder som syftar till att säkerställa barns delaktighet och inflytande bedöms indikatorn som uppfylld.</p>		

Inriktningsmål: Effektmål 9. Region Örebro län är en attraktiv arbetsgivare med hälsofrämjande, jämställda och jämlika arbetsplatser som bidrar till en hållbar kompetensförsörjning.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Hållbart medarbetarengagemang, HME, ska öka i jämförelse med tidigare medarbetarenkät.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>HME är ett index som Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram. Det består av nio frågor som delas in i tre delområden, motivation, ledarskap och styrning. HME används för att utvärdera organisationens förmåga att skapa förutsättningar för engagemang, inte att ringa in nivån på engagemanget. Det är långsiktigt arbete som inte går att se snabba effekter av och det är också svårt att peka på enskilda åtgärder som har direkt effekt. Senaste mätningen i Region Örebro län gjordes i slutet av år 2021. Diskussioner om nästa mätning pågår, mätningen har förskjutits av ekonomiska skäl. Senaste resultat för Region Örebro län var 77, vilket är på samma nivå som vid föregående mätning år 2018.</p>	77	>77
<p>Jämställdhetsindex, Jämix, ska öka i jämförelse med föregående år.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Region Örebro läns jämställdhetsindex år 2023 är 112 och lägre än föregående år som var 117. Resultatet ligger på samma nivå som branschmedianen (regioner). Branschmedianen har minskat med 1 punkt från föregående år. Värt att notera är att de flesta andra organisationer ännu inte hunnit skicka in sina uppgifter vilket gör att jämförelsen med andra inte är helt uppdaterad. JÄMIX är ett sammanfattande jämställdhetsindex som grundar sig på 9 nyckeltal:</p>	112	117

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<ul style="list-style-type: none"> andel jämställda yrkesgrupper (40-60 procent) ledningsgrupp lika chefskarriär lika lön/skillnad i lön skillnad i lång sjukfrånvaro skillnad i uttag av föräldradagar skillnad i sysselsättningsgrad (andel heltid) skillnad i andel tillsvidareanställda aktivt arbete <p>Region Örebro läns resultat ligger på samma nivå som för branschen, men nyckeltalen skiljer sig åt på några punkter. Tre nyckeltal, andel jämställda yrkesgrupper, skillnad i lön och skillnad i sysselsättningsgrad skiljer sig, där de två första är lägre för regionen än branschmedianen och det sista högre. Den stora avvikelserna gäller andel jämställda yrkesgrupper. Region Örebro län strävar efter jämställda yrkesgrupper, det är dock svårt att uppnå i många av de yrken som finns i en region. Den svenska könssegregerade arbetsmarknaden gör att många yrken är dominerade av det ena könet varför det är svårt för en enskild region att kunna anställa en större andel av det underrepresenterade könet som finns på arbetsmarknaden. För de andra två nyckeltalen har inte Region Örebro läns resultat ändrat sig utan branschmedianen.</p>		
<p>År 2025 finns en regionövergripande struktur för breddad rekrytering.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Under 2023 har arbetet med att möjliggöra en breddad rekrytering omprövats och förändrats då ett allmänt anställningsstopp införts på grund av den ansträngda ekonomiska situationen. Trots utmaningarna kvarstår ambitionen att uppnå målen för en breddad rekrytering. Vårdavdelningarnas beställningar av vårdnära service har minskat, vilket har lett till en neddragning motsvarande 10-15 procent av antalet servicevårdar inom Regionservice. Samtidigt har samverkan med aktörer som ger stöd till personer i behov av praktik för att träna arbetsförmåga och närma sig arbetsmarknaden, till exempel Arbetsförmedlingen, Stiftelsen Activa och Galaxen. Inom Område fastigheter finns goda förutsättningar för fasta såväl som anpassade arbetsuppgifter för personer med funktionsnedsättningar. En omorganisering av stödet till utlandsutbildad vårdpersonal med behov av språkstöd och i vissa fall stöd för att kvalificera sig för svensk legitimation genomförs. Utifrån de insatser som görs för att stärka en breddad rekrytering finns möjligheter att nå målet till år 2025. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.</p>		◆

3.3 Övergripande mål: Ansvarsfull resursanvändning

Inriktningsmål: Vi ställer sociala och ekologiska krav vid upphandling och inköp som bidrar till omställning och hållbar utveckling.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>År 2025 är verksamheternas interna köptrohet 100 procent för livsmedel.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Indikatorn avser att följa kostnaden för livsmedel som köps utanför avtal. Dock saknas möjlighet att identifiera och exkludera verksamheter som inte kan få leveranser från Måltidsservice. Resultat för perioden 2021-2023 visar att kostnaden för livsmedel som köps utanför avtal har ökat över tid. Arbetet med uppföljning av indikatorn har även inneburit att felkonteringar har uppmärksamats. Indikatorn</p>		■

Indikatorer	Utfall	Målvärde
bedöms som ej uppfylld då utvecklingen går åt fel håll.		
Antalet textila artiklar som är av hållbart material ökar i vårt beställningssortiment. <i>Kommentar</i> I det nya tvätt- och textilserviceavtalet som gäller från 1 oktober 2022 finns nio artiklar som ska köpas in i ekologiskt hållbara material, vilket är fler än i det tidigare avtalet. Indikatorn bedöms därmed vara uppnådd. Det nya avtalet omfattar påslakan (flera varianter), draglakan, handdukar (flera varianter), patientbyxor och patientkoftor i hållbara material. Det finns också elva artiklar avtalade där regionen kan välja ett mer hållbart alternativ. På grund av det ekonomiska läget har det inte varit aktuellt att avropa några av dessa artiklar under 2023. Indikatorn bedöms som uppfylld.		
År 2025 är verksamheternas leverantörstrohet 95 procent. <i>Kommentar</i> Under året har verksamheterna uppnått en leverantörstrohet om 84,1 procent. Det är en ökning med 11 procent jämfört med föregående år. Flera förvaltningar har genomfört utbildningar kring vikten av att handla enligt befintliga avtal. Indikatorn bedöms som möjlig att uppnå inom programperioden.		
År 2025 är avtalstroheten 100 procent för avtal där e-handel är fullt implementerat.	100	100%
<i>Kommentar</i> Indikatorn bedöms som uppfylld. Avtalstroheten på helåret är 100 procent för avtal där e-handel är fullt implementerat.		
År 2025 är 100 procent av livsmedelsgrupperna kaffe, te, kakao och bananer ekologiska och producerade med etiska och sociala krav.		
<i>Kommentar</i> Regionens resultat för andelen etiskt och ekologiskt producerade livsmedel var för kaffe 100 procent, te 86,7-100 procent, kakao 100 procent (chokladdryck 67,6 procent), och bananer 86,2 procent. Beställning av te och bananer görs alltid utifrån ställda krav, men problem med tillgång och leveranser gör att vi inte kommer upp i 100 procent. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.		
Vi möjliggör ökade inköp av närproducerade livsmedel genom strategiska upphandlingar.		
<i>Kommentar</i> Upphandlingar avseende djupfryst samt bryggeri har slutförts under året. Lokala bryggerier informerades om upphandlingen, men ingen av länets producenter återkom med anbud. För djupfryst var fokus att minimera kostnaden utifrån gällande ekonomiska läge. Förberedelser inför kommande upphandling av färskt kött och chark (2024) har genomförts med målsättningen att öka förutsättningarna för mindre producenter att kunna svara på anbudet. Indikatorn bedöms därför som delvis uppfylld.		

Inriktningsmål: Vi använder energi som är förnybar och energieffektiviteten ökar i våra verksamheter.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
År 2025 har den totala energianvändningen (el + värme + kyla) effektiviserats med 8 procent per kvadratmeter.	-4,5%	-8%
<i>Kommentar</i>		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Den totala energianvändningen har minskat med 4,5 procent jämfört med 2021. Flertalet aktiviteter har genomförts under året såsom effektivisering av värmeåtervinning i ventilationssystem, införande av årstidsanpassade ventilationsflöden, byte till energieffektiva fläktar, byte till nya energieffektiva cirkulationspumpar i värme och kylsystem, injustering av värme- och kylsystem, byte till energieffektiv belysningsteknik, fortsatt utbyggnad av soler samt införande av funktioner i styr- och övervakningssystem för att underlätta driftoptimeringsarbetet. Detta tillsammans med ett mer strukturerat arbetssätt inom driftorganisationen för att driftoptimera och energieffektivisera gör att indikatorn bedöms som möjlig att nå inom programperioden.		
År 2025 är andelen förnybar/återvunnen energi minst 92 procent av den totala energianvändningen.	94,8%	92%
Kommentar Av den totala energianvändningen var andelen förnybar/återvunnen energi 94,8 procent (redovisningen avser 2022). Indikatorn är uppnådd.		
År 2025 är andelen egenproducerad förnybar el minst 4 procent av vår totala elförbrukning.	1,7%	4%
Kommentar Andelen egenproducerad förnybar el har ökat något under året, men installationen av flera planerade soleanläggningar (bland annat de vid Karlskoga och Lindesbergs lasarett) har pausats. Det bedöms därför inte längre som möjligt att uppnå målet till 2025, varför indikatorn anses vara ej uppfylld. Pausen i utbyggnaden av regionens soleanläggningar beror delvis på det ekonomiska läget, men också på att MSB uppdaterat sina rekommendationer avseende soleanläggningar på kritiska byggnader. Enligt de nya rekommendationerna avråder myndigheten från installation av soleanläggningar på sjukhusstak på grund av ökad brandrisk.		

Inriktningsmål: Vi minimerar vår materialförbrukning, minskar våra avfallsmängder och skapar robusta materialflöden.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
År 2025 är materialåtervinningsgraden minst 55 procent.	37,4%	55%
Kommentar Materialåtervinningsgraden är lägre än förra året. Utvecklingen går åt fel håll och indikatorn bedöms därför som ej uppfylld. Fler och kraftfullare åtgärder måste göras för att målet ska kunna nås till 2025. För att identifiera förbättringsåtgärder och öka kunskapen kring avfallssortering har ett arbete med avfallsrevisorer på sjukhusen börjats under 2023.		
År 2025 har klimatpåverkan från produkter på klimatlistan minskat med 15 procent.	4,5%	-15%
Kommentar Klimatpåverkan från användning av produkter på klimatlistan är oförändrad jämfört med föregående år, men jämfört med 2019 ses en ökning med 4,5 procent. Målet är långt ifrån att nås och indikatorn bedöms som ej uppfylld. Nedan anges de produktinköp som gav upphov till störst koldioxidutsläpp under året: 1. Engångshandskar (533 ton) 2. Sopsäckar (172 ton) 3. Skyddsförkläden (154 ton) 4. Soppåsar (100 ton) 5. Tvättlappar (62 ton) 6. A4-papper (36 ton) 7. Engångsmatlådor (26 ton) 8. Bäddtextilier - engångs (24 ton)		

Indikatorer	Utfall	Målvärde	
<p>9. Engångsmuggar (18 ton) 10. Engångskläder (10 ton)</p> <p>Klimatpåverkan från inköp av A4-papper, britspapper och medicinbägare har visat en tydligt nedåtgående trend sedan 2019, medan klimatpåverkan från inköp av tvättlappar, skyddsförkläden och engångskläder har ökat betydligt. Ökningen av klimatpåverkan från skyddsförkläden kan härledas till att fossilbaserade alternativ köpts in i större utsträckning, sannolikt på grund av det rådande ekonomiska läget. Antalet inköpta förkläden har faktiskt minskat. Om de ekonomiska förutsättningarna styr inköpen mot billigare sjukvårdsmaterial finns en risk att klimatpåverkan från engångsprodukter ökar ytterligare. För att möta denna utmaning har en förstudie om möjligheten att upphandla cirkulära förkläden påbörjats.</p> <p>Alla förvaltningar har uppgett att de under året arbetat med att minska användningen av produkter på klimatlistan. Bland annat har Lokalvård och service (inom Regionservice) vidtagit åtgärder för att minska klimatpåverkan från plastpåsar genom att standardisera vilka soppåsar- och sopsäckar som ska användas var och genom att tömma istället för att byta soppåse när det är möjligt.</p> <p>Under hösten 2023 inledde Måltidsservice en satsning på glaslådor som ett hållbart alternativ till plastlådor i lunchrestaurangerna. Statistik visar att sedan starten har glaslåda använts vid cirka 1800 tillfällen och lika många engångslådor har sparats under perioden.</p>			
<p>År 2025 är sjukhusens avfall mindre än 1,5 kg per vårdtid + vårdtillfällen + antal öppen vårdbesök per år.</p> <p>Kommentar Sjukhusens avfallsmängder har ökat jämfört med förra året. Utvecklingen går åt fel håll och indikatorn är inte uppfylld.</p>	3,3kg	1,5kg	
<p>År 2025 slänger vi mindre än 15 procent av den mat vi tillagat.</p> <p>Kommentar Andelen matsvinn har mätts under tre veckor under året. Folkhögskolorna ingår inte i resultatet, men arbetar för att minimera matsvinnet på flera sätt. Resultat för sjukhusen förklaras av att tallrikssvinnet från patient har minskat då vårdavdelningarna har blivit bättre på att avbeställa mat i tid. Även lagringssvinnet har minskat till följd av ett arbete med mer tid för varumottagaren att se över kyl- och fryslager. Ytterligare initiativ för att minska tillagningssvinnet är ”svinnlådan” där mat med kort datum säljs till reducerat pris. Indikatorn är uppfylld under året.</p>	14,1%	15%	
<p>År 2025 har textilsvinnet minskat med 50 procent.</p> <p>Kommentar Årets inventeringsresultat visar på en stor ökning av textilsvinnet och att vi är allt längre från att nå målet. Värdet på svinnet var 6,9 miljoner kronor, vilket är 2,1 miljoner kronor mer än under 2022. Utöver svinnet kasserades 11 400 plagg på grund av bläck-, smink- eller fettfläckar, vilket är ökning på nästan 20 procent jämfört med 2022. Användning av handspritsgel ses som en orsak till att det blir fettfläckar på kläderna.</p> <p>Den artikel som har störst svinn är patientbyxor. Det tros huvudsakligen bero på att byxorna följer med patienter hem när de egna byxorna är smutsiga eller trasiga. En annan anledning till svinnet kan vara att personal själva slänger kraftigt nedsmutsade eller trasiga textilier istället för att skicka dem till tvätteriet.</p> <p>För att minska textilsvinnet och den onödiga kassationen av textilier har en handlingsplan tagits fram och en informationskampanj har påbörjats under hösten 2023. Indikatorn är inte uppfylld.</p>	46,5%	-50%	
<p>År 2025 finns en långsiktig strategi för cirkulär ekonomi som omfattar beslut avseende om regionen ska hyra/leasa eller äga utrustning.</p> <p>Kommentar Ett utkast till förslag till strategi för cirkulär ekonomi finns framtaget. Förslaget utgår från EU:s handlingsplan för den cirkulära ekonomin och Sveriges nationella strategi för cirkulär ekonomi. Planen är att förslaget ska presenteras för politiken under 2024.</p>			

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Indikatorn bedöms som möjlig att uppfylla till 2025.		

Inriktningsmål: Våra finanser är socialt och miljömässigt hållbara och genererar avkastning.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Extern upplåning för finansiering av investeringar sker om möjligt genom gröna lån.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Under 2023 har extern nyupplåning skett om 800 miljoner kronor. Hela beloppet har finansierats med gröna lån. Totalt uppgår skuldportföljen till cirka 2 750 miljoner kronor varav 2 487 miljoner kronor finansierats med gröna lån vilket motsvarar 91 procent. Indikatorn bedöms därmed som uppfylld.</p>		
<p>Koldioxidintensiteten från Region Örebro läns kapitalförvaltning ska vara lägre än för jämförbara index med inriktningen att den årligen ska minska.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Kapitalförvaltningens klimatbelastning var 54 procent lägre än index vid mätningen för 2023. Klimatbelastningen mäts genom koldioxidintensitet vilket visar bolagens utsläpp av koldioxidekvivalenter per miljoner kronor intäkter. Pensionsmedelsportföljens koldioxidintensitet uppgår vid årets mätning till 7,2 ton CO₂e i jämförelse med index som uppgår till 15,6 CO₂e. Koldioxidintensiteten har minskat från 9,9 ton CO₂e föregående år.</p>		

Inriktningsmål: Vi tar tillvara digitaliseringens möjligheter för att skapa tillgängliga och inkluderande verksamheter med låg miljöpåverkan.

Indikatorer	Utfall	Målvärde
<p>Andelen som upplever 1177.se som tillgängligt och inkluderande ökar.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Undersökningen Nöjd Kund Index, NKI, visar att användarna är mycket nöjda med webbplatsen 1177.se. Resultatet visar höga värden för både den öppna och den inloggade delen av 1177.se. Andelen som hittade det som eftersöktes eller lyckades utföra sitt tänkta ärende är tillbaka på samma höga nivå som före pandemin. Detta bekräftas ytterligare av Hälso- och sjukvårdsbarometern 2023 som visar att 81 procent av Örebro läns invånare är positivt inställda till att använda de inloggade tjänsterna på 1177.se.</p> <p>På 1177 finns information och tjänster som är riktade till olika målgrupper och åldrar, från tecknade filmer för barn som ska behandlas i vården, till lättlästa artiklar, filmer och bildspel. Man kan också få informationen uppläst, och viss information finns översatt till flera språk.</p> <p>Ungdomsmottagningen på nätet (UMO) förmedlar ett värdebaserat budskap om normkritik, jämställdhet och ett inkluderande förhållningssätt. UMO är uppskattad både av målgruppen och medarbetare vid ungdomsmottagningar och elevhälsa, som hänvisar unga till UMO men även använder UMO som en egen kunskapskälla.</p> <p>Med hjälp av 1177 e-tjänster kan vårdgivare och patienter kommunicera digitalt på ett säkert sätt. Patienten loggar in med e-legitimation och kan göra sina vårdärenden och kontakta vården på tider som passar hen själv, till exempel boka tid, förnya recept och läsa sin journal.</p> <p>Plattformen 1177 direkt är en digital ingång till första linjens vård som invånare når via 1177. Invånaren kan få en automatisk bedömning av sina symtom och sedan få råd om självhjälp eller chatta med en sjuksköterska eller läkare. Vid behov går det även att växla över till videosamtal.</p>		

Indikatorer	Utfall	Målvärde
Indikatorn bedöms vara uppfylld.		
<p>Vi arbetar med att förbättra och öka antalet digitala möten med patienter.</p> <p><i>Kommentar</i></p> <p>Digitala vårdmöten har ökat under året och breddats för flera ändamål, exempelvis "Digitala rådgivningen för sjukt barn 0-17 år" och specialistpsykiatriskt omvårdnadsteam i norra länsdelen som testar funktioner för digitala vårdmöten och chatt. Region Örebro läns vårdverksamheter erbjuder behandlings- och utbildningsprogram via den digitala plattformen för stöd och behandling. De program som har flest användare är utbildningsprogram med föräldraförberedande information, artrosskolan, depression, paniksyndrom och social ångest. Under året har även flera digitala vårdprogram för cancerdiagnoser driftsatts. Inom tandvården erbjuds digitala tandhälsokontroller för 2-åringar. Region Örebro läns digitala vårdmöten får högt betyg av länets invånare, mellan 3,8 - 3,9 på en fyrgradig skala. Indikatorn bedöms därmed som uppfylld.</p>		●